

ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನೃತ್ಯಪ್ರಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸಲು ಚಕ್ರಾಸನವನ್ನು, ಮತ್ಸ್ಯವತಾರವನ್ನು ಸಂಕೇತವಾಗಿ ತೋರಿಸಲು ವೀರಭದ್ರಾಸನವನ್ನು, ವಿಷ್ಣುವಿನ ರೂಪವಾಗಿ ಅನಂತಾಸನವನ್ನು... ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಲ್ಲಿ, ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಗವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಅರಿಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಅದೇ

ರೀತಿ ಮಣಿಪುರಿ ಯುದ್ಧ ಕಲೆ 'ತಾಂಗ್‌ತಾ' ಕೂಡ ಕಲಿತುಕೊಂಡೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ನಾನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನೃತ್ಯನಾಟಕಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಿರಂತರ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸದ ಬಲ ಇದ್ದಾಗ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನರ್ತಿಸುವಾಗ ದಣಿವು ಬೇಗನೇ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ನೃತ್ಯದ ಬಿರುಸು ಮತ್ತು ನೃತ್ಯದ ಲಾಲಿತ್ಯವನ್ನು ದೀರ್ಘ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕು. ನನ್ನ

ಅನಾರೋಗ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಯೋಗವು ತುಂಬ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಭರಿಸಲಾರದ ಅನೇಕ ನೋವುದುಃಖಗಳು ಮನದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡುವ ನೃತ್ಯ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಬೇಕಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಿಭಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ ಸಹಾಯವಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಸಂಯಮವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ. ಅಪಘಾತವಾಗಿ, ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಒಳಗಾಗಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 'ಇನ್ನು ವಸುಂಧರಾ ನರ್ತಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ' ಎಂಬ ಮಾತು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಕೇಳಿಬಂದಾಗಲೂ, ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿನಿಂತು ಮತ್ತೆ ನೃತ್ಯವೇದಿಕೆಯೇರಿದ್ದೇನೆ. ನ್ಯೂಜಿಲೆಂಡ್ ಮತ್ತು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಸನ್‌ಬರ್ನ್ ಆಗಿ, ನನ್ನ ಬಣ್ಣವು ಗಾಢವಾಗುತ್ತ ಹೋಯಿತು. ಕಲಾವಿದೆಗೆ ಈ ರೀತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಭರಿಸುವುದು ಸುಲಭವೇನಲ್ಲ. ನನ್ನ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನೇ ಕುಗ್ಗಿಸುವಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆ ಅದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ನೃತ್ಯವೊಂದೇ ನನ್ನ ಪಾಲಿನ ಕೆಲಸ ಎಂದು ನಂಬಿ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಬೇಸರವನ್ನು ಮುಂಗಿ ಮುಂದುವರದಿದ್ದೇನೆ. ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಭರಿಸಲು ಯೋಗಸಾಧನೆಯು ನನಗೆ ಆಸರೆಯಾಗಿ ಒಲಿದುಬಂದಿದೆ.

♦ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯ ನೃತ್ಯ ಪ್ರಸ್ತುತಿಗಳು ಯಾವುವು?

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನೃತ್ಯವನ್ನೂ ಆಸ್ಥೆಯಿಂದ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲೇ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅದರ ಹೊಸ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು, ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದು, ಅವುಗಳಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು - ಇವೆಲ್ಲ ಕಲಾವಿದರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಭರತನಾಟ್ಯದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನೃತ್ಯಬಂಧಗಳು ಮತ್ತು ಯೋಗಾಸನಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು 'ಸೂರ್ಯನಮಸ್ಕಾರ' ಎಂಬ ನೃತ್ಯ ಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದ್ದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾ ಯೋಗ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ 1998ರಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದಾಗ ಅಪಾರ ಪ್ರಶಂಸೆ ದೊರೆಯಿತು. ಯುಕ್ತಗಾನ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಉದ್ಘಾತರ ಮಾಧವ ಆಚಾರ್ಯರ 'ಪಾಂಚಾಲಿ' ಕೃತಿಗೆ ಭರತನಾಟ್ಯ ಅಳವಡಿಸಿ ಏಕವ್ಯಕ್ತಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕವಿ ಕಾಳಿದಾಸನ 'ಮನ್ಮಥ ದಹನ' ಎಂಬ